

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

Кафедра фізичного виховання і спорту

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ
(назва навчальної дисципліни)

ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 017 Фізична культура і спорт
ОПП «Фізична культура і спорт»
Освітній рівень перший (бакалаврський)

Факультет інтегрованих технологій і обладнання

Розробник: Олійник О.М.
старший викладач кафедри
фізичного виховання і спорту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичного виховання і спорту. Протокол № 21 від 30.08.2022 р.

2022 рік

Під час самостійної роботи студенти вивчають як матеріал аудиторних занять курсу, так і питання винесенні на самостійне вивчення.

Самостійна робота планується на кожну годину аудиторного часу і на питання винесенні на самостійне вивчення.

Розподіл часу самостійної роботи виконується згідно плану навчального процесу та робочого плану дисципліни.

Під час самостійної роботи студенти звертаються до літератури теоретичного курсу та допоміжної методичної літератури в разі необхідності.

Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

Тема № 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Які основні завдання стоять перед навчальною дисципліною «Вступ до спеціальності» галузі «Фізична культура і спорт»?
2. Яке місце посідає фізична культура в загальній культурі людства?
3. Які основні завдання в суспільстві вирішує фізична культура?
4. Які функції виконує фізична культура у сфері суспільних інтересів?
5. Чи існує зв'язок фізичної культури з іншими галузями суспільної діяльності?

Література

Основна:

1. *Актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання: Колективна монографія / Упоряд. О.М. Вацеба, Ю.В. Петришин, Є.Н. Приступа, І.Р. Боднар. – Л., Українські технології, 2005. – 296 с.*
2. *Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.*
3. *Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – С. 6-10.*
4. *Короткий спортивний словник-довідник / Укл. М.Д. Зубалій, В.В. Сіркизюк. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2003. – 216 с.*
5. *Олійник М.О. Організаційні аспекти управління фізичною культурою і спортом в Україні. – Харків: ХДАФК, 2003. – 172 с.*
6. *Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник. – Харків: «ОВС», 2007. – С. 8-35.*
7. *Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. – 384 с.*
8. *Худолій О.М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. посібник. – Харків: «ОВС», 2007. – С. 36-47.*

Додаткова:

1. Ведмеденко Б.Ф., Жукотинський К.К. Вибрані лекції з фізичного виховання. – Чернівці: Прут, 2002. – 221 с.

2. Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту : Указ Президента України; Доктрина від 28.09.2004 № 1148/2004 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1148/2004>.

3. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3808-12>.

Тема № 2 Галузева термінологія.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Які основні чинники впливають на формування та розвиток галузевої термінології?

2. Які особливості формування та розвитку української спортивної термінології?

3. Які існують правила утворення термінів?

4. Визначте наступні поняття «фізичний розвиток», «фізичний стан», «рухові здібності», «тренуваність», «спортивна форма», «втома».

Література

Основна:

1. Актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання: Колективна монографія / Упоряд. О.М. Вацеба, Ю.В. Петришин, Є.Н. Приступа, І.Р. Боднар. – Л., Українські технології, 2005. – 296 с.

2. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.

3. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – С.10-21.

4. Короткий спортивний словник-довідник / Укл. М.Д. Зубалій, В.В. Сіркізюк. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2003. – 216 с.

5. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник. – Харків: «ОВС», 2007. – 271 с.

6. Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. – 448 с.

7. Худолій О.М., Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. посібник. – Харків: «ОВС», 2007. – 406 с.

8. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. – Частина 2. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 248 с.

Додаткова:

1. Боровська О.В. Короткий тлумачний словник термінології галузі фізичної культури та спорту. – Л., 2003. – 54 с.

2. Винничук О. Т. Історико-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури. – Тернопіль: Астон, 2001. – 404 с.

Тема № 3 Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Назвіть основні документи, які регулюють діяльність в галузі фізичної культури і спорту в Україні.

2. Якими є визначальні принципи Закону України «Про фізичну культуру і спорт»?

3. Які органи несуть відповідальність за розроблення та впровадження державних програм розвитку фізичної культури і спорту?

4. Проаналізуйте Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту в Україні.

5. Проаналізуйте кваліфікаційні норми та вимоги Єдиної спортивної класифікації України з олімпійських видів спорту.

Література

Основна:

1. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.

2. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник.—Харків: «ОВС», 2005.—С.46-56, 144-176.

3. Зайдовий Ю. Історико-політичні та організаційні аспекти формування і розвитку Національних олімпійських структур в Україні та країнах Європи. – Л.: Українські технології, 2004. – 176 с.

4. Олійник М.О. Організаційні аспекти управління фізичною культурою і спортом в Україні. – Харків: ХДАФК, 2003. – 172 с.

5. Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. – 384 с.

6. Худолій О.М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. посібник.—Харків: «ОВС», 2007.—С 47-58.

7. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. – Частина 1. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 272 с.

Додаткова:

1. Конституція України : Конституція України; Верховна Рада України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Про професійну (професійно-технічну) освіту : Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/103/98-%D0%B2%D1%80>.

3. Цільова комплексна програма "Фізичне виховання - здоров'я нації" : Програма; Президент України від 01.09.1998 № 963а/98 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/963%D0%B0/98>.

4. Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту : Указ Президента України; Доктрина від 28.09.2004 № 1148/2004 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1148/2004>.

5. Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020" : Указ Президента України; Стратегія від 12.01.2015 № 5/2015 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5/2015>.

6. Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація" : Указ Президента України; Стратегія від 09.02.2016 № 42/2016 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/42/2016>.

7. Про затвердження тестів і нормативів для проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України : Наказ; Мінмолодьспорт від 15.12.2016 № 4665 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0195-17>.

8. Про затвердження тестів і нормативів для осіб, щорічне оцінювання фізичної підготовленості яких проводиться на добровільних засадах, Інструкції про організацію його проведення та форми Звіту про результати його проведення : Наказ; Мінмолодьспорт від 04.10.2018 № 4607 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1207-18>.

9. Про затвердження Кваліфікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації України з олімпійських видів спорту : Наказ; Мінмолодьспорт від 17.04.2014 № 1258 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0488-14>.

10. Про затвердження Положення про центри фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх" : Наказ; Мінмолодьспорт від 31.01.2014 № 323 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0310-14>.

11. Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних

навчальних закладах України : Наказ; МОН України від 02.08.2005 № 458 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0909-05>.

12. Про впровадження фізкультурно-оздоровчого патріотичного комплексу школярів України "Козацький гарт" : Наказ; МОН України від 17.08.2005 № 479/1656 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0479290-05>.

13. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3808-12>.

14. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/324/95-%D0%B2%D1%80>.

15. Про позашкільну освіту : Закон України від 22.06.2000 № 1841-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1841-14>.

16. Про дошкільну освіту : Закон України від 11.07.2001 № 2628-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2628-14>.

17. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.

18. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>.

19. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/463-20>.

Тема № 4 Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Як можна довести, що фізична культура є соціальною системою?
2. Розкрийте характеристики фізичної культури як соціальної системи.
3. Назвіть та охарактеризуйте групи державних органів управління, до компетенції яких входить фізична культура.
4. Які ви знаєте громадські органи управління фізичною культурою?
5. Дайте загальну характеристику національних федерацій з видів спорту.
6. Назвіть типи спортивних шкіл. Охарактеризуйте зміст, особливості та спадкоємність їх діяльності.
7. Які складові матеріальної бази фізичної культури і спорту Ви знаєте?

8. Як здійснюється фінансування розвитку фізичної культури і спорту в Україні?

9. Що таке науково-інформаційне забезпечення галузі фізичної культури і спорту?

10. Які Ви знаєте друковані видання галузі фізичної культури і спорту в Україні?

Література

Основна:

1. *Актуальні проблеми теорії та методики фізичного виховання: Колективна монографія / Упоряд. О.М. Вацеба, Ю.В. Петришин, Є.Н. Приступа, І.Р. Боднар. – Л., Українські технології, 2005. – 296 с*

2. *Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.*

3. *Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – С.56-67.*

4. *Зайдовий Ю. Історико-політичні та організаційні аспекти формування і розвитку Національних олімпійських структур в Україні та країнах Європи. – Л.: Українські технології, 2004. – 176 с.*

5. *Олійник М.О. Організаційні аспекти управління фізичною культурою і спортом в Україні. – Харків: ХДАФК, 2003. – 172 с.*

6. *Свістельник І.Р. Спортивний інформаційний простір України у мережі Інтернет. – Л., 2004. – 32 с.*

7. *Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. – 384 с.*

Додаткова:

1. *Вацеба О.М. Тенденції розвитку наукових досліджень в галузі фізичної культури та спорту серед молодих вчених України // Молода спортивна наука України: Збірник наукових статей з галузі фізичної культури і спорту. – Львів: ЛДІФК, 2000. – Випуск 4. – С. 5–6.*

2. *Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту : Указ Президента України; Доктрина від 28.09.2004 № 1148/2004 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1148/2004>.*

3. *Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація" : Указ Президента України; Стратегія від 09.02.2016 № 42/2016 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/42/2016>.*

4. *Ведмеденко Б.Ф., Жукотинський К.К. Вибрані лекції з фізичного виховання. – Чернівці: Прут, 2002. – 221 с.*

Тема № 5 Міжнародний спортивний рух.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Укажіть проблеми сучасного розвитку міжнародного спортивного руху.
2. Укажіть, де було створено Міжнародний олімпійський комітет.
3. Укажіть, кого було обрано першим президентом Міжнародного олімпійського комітету.
4. Укажіть, коли були проведені перші Олімпійські ігри сучасності.
5. Укажіть, коли і де Міжнародний олімпійський комітет офіційно затвердив олімпійський гімн.

Література

Основна:

1. *Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.*

2. *Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – 240 с.*

3. *Зайдовий Ю. Історико-політичні та організаційні аспекти формування і розвитку Національних олімпійських структур в Україні та країнах Європи. – Л.: Українські технології, 2004. – 176 с.*

4. *Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. – 384 с.*

Додаткова:

1. *Ведмеденко Б.Ф., Жукотинський К.К. Вибрані лекції з фізичного виховання. – Чернівці: Прут, 2002. – 221 с.*

2. *Винничук О. Т. Історико-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури. – Тернопіль: Астон, 2001. – 404 с.*

Тема № 6 Фізкультурно-спортивний рух в Україні.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Хто був першим президентом Національного Олімпійського комітету України?
2. Хто з українців був серед піонерів відродження сучасного олімпійського руху?
3. Хто зі спортивних діячів України є сьогодні членом Міжнародного Олімпійського комітету?
4. Хто нині очолює Національний Олімпійський комітет України?

5. Хто очолював Національний Олімпійський комітет України у 1991–1998 роках?

Література

Основна:

1. *Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.*

2. *Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – 240 с.*

3. *Зайдовий Ю. Історико-політичні та організаційні аспекти формування і розвитку Національних олімпійських структур в Україні та країнах Європи. – Л.: Українські технології, 2004. – 176 с.*

4. *Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. – 384 с.*

Додаткова:

1. *Ведмеденко Б.Ф., Жукотинський К.К. Вибрані лекції з фізичного виховання. – Чернівці: Прут, 2002. – 221 с.*

2. *Винничук О. Т. Історико-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури. – Тернопіль: Астон, 2001. – 404 с.*

Тема № 7 Система кадрового забезпечення галузі.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Які кваліфікаційні рівні фахівців передбачені у класифікаторі спеціальностей за напрямком базової вищої освіти «Фізична культура і спорт»?

2. Які є рівні підготовки фахівців?

3. Як здійснюється акредитація освітньої програми?

4. Що таке система вищої освіти?

5. Які основні нормативні документи, що регулюють діяльність закладів вищої освіти?

6. Як здійснюється ліцензування освітньої діяльності ЗВО?

7. Які види діяльності здійснюють заклади вищої освіти?

8. Яким чином здійснюється підвищення кваліфікації фахівців з фізичної культури і спорту?

Література

Основна:

1. *Актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання: Колективна монографія / Упоряд. О.М. Вацеба, Ю.В. Петришин, Є.Н. Приступа, І.Р. Боднар. – Л., Українські технології, 2005. – 296 с.*

2. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.

3. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – С. 102-109.

4. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні.—К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003.—416 с.

5. Олійник М.О. Організаційні аспекти управління фізичною культурою і спортом в Україні.—Харків: ХДАФК, 2003.—172.

6. Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. – 448 с.

7. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. – Частина 2. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 248 с.

Додаткова:

1. Класифікатор професій ДК 003:2010 : Наказ; Держспоживстандарт України від 28.07.2010 № 327 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/va327609-10>

2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.

3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України; Опис від 23.11.2011 № 1341 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1341-2011-%D0%BF>

4. Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту : Указ Президента України; Доктрина від 28.09.2004 № 1148/2004 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1148/2004>.

5. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>.

6. Про професійну (професійно-технічну) освіту : Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/103/98-%D0%B2%D1%80>.

7 Про фахову передвищу освіту : Закон України від 06.06.2019 № 2745-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2745-19>.

8. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3808-12>.

9 Стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: затверджений і введений в дію наказом МОН України від 24.04.2019 р. № 567 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/017-fizichna-kultura-i-sport-bakalavr.pdf>

Тема № 8 Професійна діяльність в галузі фізичної культури.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Назвіть фахові спеціальності за напрямком фізичної культури і спорту.
2. Назвіть професійно важливі знання, уміння і практичні навички, якими повинен оволодіти студент закладу вищої освіти фізкультурного профілю як майбутній фахівець.
3. Які посади може займати фахівець фізичного виховання в освітніх, виховних, виробничих, оздоровчо-рекреаційних, воєнізованих та інших державних і недержавних закладах?
4. Фахівців яких освітньо-кваліфікаційних рівнів готують ЗВО фізкультурного профілю?
5. Які особливості фахової освіти за кордоном?

Література

Основна:

1. *Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.*
2. *Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – 240 с.*
3. *Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003. – 416 с.*
4. *Олійник М.О. Організаційні аспекти управління фізичною культурою і спортом в Україні. – Харків: ХДАФК, 2003. – 172 с.*
5. *Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. – 384 с.*
6. *Худолій О.М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. посібник. – Харків: «ОВС», 2007. – 406 с.*

Додаткова:

1. *Вацеба О.М. Тенденції розвитку наукових досліджень в галузі фізичної культури та спорту серед молодих вчених України // Молода спортивна наука*

України: Збірник наукових статей з галузі фізичної культури і спорту. – Львів: ЛДДФК, 2000. – Випуск 4. – С. 5–6.

2. Класифікатор професій ДК 003:2010 : Наказ; Держспоживстандарт України від 28.07.2010 № 327 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/va327609-10>

3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України; Опис від 23.11.2011 № 1341 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1341-2011-%D0%BF>

4 Стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: затверджений і введений в дію наказом МОН України від 24.04.2019 р. № 567 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/017-fizichna-kultura-i-sport-bakalavr.pdf>

Тема № 9 Професійна діяльність тренера- викладача, тренера з обраного виду спорту.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Яка посада фахівця з фізичного виховання найпоширеніша.
2. Який вид комплектації навчальних груп передуює тренувальному процесу.
3. З якою періодичністю повинні проходити заняття у новачків.
4. В яких організаціях може працювати тренер.
5. Основними критеріями ефективності роботи тренера є.

Література

Основна:

1. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.

2. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – 240 с.

3. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003. – 416 с.

4. Олійник М.О. Організаційні аспекти управління фізичною культурою і спортом в Україні. – Харків: ХДАФК, 2003. – 172 с.

5. Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. – 384 с.

6. Худолій О.М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. посібник. – Харків: «ОВС», 2007. – 406 с.

Додаткова:

1. Вацеба О.М. Тенденції розвитку наукових досліджень в галузі фізичної культури та спорту серед молодих вчених України // Молода спортивна наука України: Збірник наукових статей з галузі фізичної культури і спорту. – Львів: ЛДІФК, 2000. – Випуск 4. – С. 5–6.

2. Класифікатор професій ДК 003:2010 : Наказ; Держспоживстандарт України від 28.07.2010 № 327 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/va327609-10>

3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України; Опис від 23.11.2011 № 1341 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1341-2011-%D0%BF>

4 Стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: затверджений і введений в дію наказом МОН України від 24.04.2019 р. № 567 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/017-fizichna-kultura-i-sport-bakalavr.pdf>

Тема № 10 Професійна діяльність вчителя фізичної культури.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Що належить до функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.
2. За якими освітньо-кваліфікаційними рівнями готують фахівців фізичного виховання.
3. З якою періодичністю повинні проходити заняття у новачків.
4. Якою формою фізичної культури має займатися людина після перенесеної травми.

Література

Основна:

1. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.

2. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – 240 с.

3. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003. – 416 с.

4. Олійник М.О. Організаційні аспекти управління фізичною культурою і спортом в Україні. – Харків: ХДАФК, 2003. – 172 с.

5. *Теорія і методика фізичного виховання* : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. – 384 с.

6. Худолій О.М. *Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. посібник.* – Харків: «ОВС», 2007. – 406 с.

Додаткова:

1. Вацеба О.М. *Тенденції розвитку наукових досліджень в галузі фізичної культури та спорту серед молодих вчених України // Молода спортивна наука України: Збірник наукових статей з галузі фізичної культури і спорту.* – Львів: ЛДІФК, 2000. – Випуск 4. – С. 5–6.

2. *Класифікатор професій ДК 003:2010* : Наказ; Держспоживстандарт України від 28.07.2010 № 327 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/va327609-10>

3. *Про затвердження Національної рамки кваліфікацій* : Постанова Кабінету Міністрів України; Опис від 23.11.2011 № 1341 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1341-2011-%D0%BF>

4 *Стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: затверджений і введений в дію наказом МОН України від 24.04.2019 р. № 567 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/017-fizichna-kultura-i-sport-bakalavr.pdf>*

Тема № 11 Професійна діяльність фахівця з фізичної терапії, реабілітації.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Яке основне цільове призначення фахівця фізичної реабілітації.
2. Де не може працювати фахівець з фізичної реабілітації.
3. Що є основним засобом фізичної реабілітації.

Література

Основна:

1. *Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»:* навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.

2. Герцик М.С., Вацеба О.М. *Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»:* Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – 240 с.

3. Журавський В.С. *Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні.* – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003. – 416 с.

4. Олійник М.О. *Організаційні аспекти управління фізичною культурою і спортом в Україні*. – Харків: ХДАФК, 2003. – 172 с.

5. *Теорія і методика фізичного виховання* : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 1. *Загальні основи теорії і методики фізичного виховання*. – 384 с.

6. Худолій О.М. *Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. посібник*. – Харків: «ОВС», 2007. – 406 с.

Додаткова:

1. Вацеба О.М. *Тенденції розвитку наукових досліджень в галузі фізичної культури та спорту серед молодих вчених України // Молода спортивна наука України: Збірник наукових статей з галузі фізичної культури і спорту*. – Львів: ЛДІФК, 2000. – Випуск 4. – С. 5–6.

2. *Класифікатор професій ДК 003:2010* : Наказ; Держспоживстандарт України від 28.07.2010 № 327 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/va327609-10>

3. *Про затвердження Національної рамки кваліфікацій* : Постанова Кабінету Міністрів України; Опис від 23.11.2011 № 1341 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1341-2011-%D0%BF>

4 *Стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: затверджений і введений в дію наказом МОН України від 24.04.2019 р. № 567 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/017-fizichna-kultura-i-sport-bakalavr.pdf>*

Тема № 12 Організація навчального процесу у закладах вищої освіти.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Які види діяльності здійснюють ЗВО?
2. Охарактеризуйте основні форми навчання у ЗВО.
3. Чим визначається зміст вищої освіти?
4. Чим характеризується самостійна робота студента?
5. Які види і форми організації навчальних занять використовуються у ЗВО?
6. Яка роль тестового контролю для визначення рівня знань студентів ЗВО?
7. В яких установах здійснюється практична підготовка студентів ЗВО фізкультурного профілю?

Література

Основна:

1. *Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.*
2. *Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – С. 102-109.*
3. *Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні.—К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003.—416 с.*
4. *Олійник М.О. Організаційні аспекти управління фізичною культурою і спортом в Україні.—Харків: ХДАФК, 2003.—172.*
5. *Свістельник І.Р. Спортивний інформаційний простір України у мережі Інтернет. – Л., 2004. – 32 с.*
6. *Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.С. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. – 448 с.*

Додаткова:

1. *Вацеба О.М. Тенденції розвитку наукових досліджень в галузі фізичної культури та спорту серед молодих вчених України // Молода спортивна наука України: Збірник наукових статей з галузі фізичної культури і спорту. – Львів: ЛДІФК, 2000. – Випуск 4. – С. 5–6.*
2. *Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.*
3. *Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>.*
4. *Стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: затверджений і введений в дію наказом МОН України від 24.04.2019 р. № 567 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/017-fizichna-kultura-i-sport-bakalavr.pdf>*
5. <http://www.dgma.donetsk.ua/normativni-akti.html>

Тема № 13 Основи науково-дослідної роботи.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Назвіть основні методи досліджень у сфері фізичної культури і спорту.
2. Які види педагогічного експерименту використовуються у фізичному вихованні і спорті?

3. Які методи збору даних використовуються у фізичному вихованні і спорті?
4. Яке значення мають методи математичної статистики для управління навчально-тренувальним процесом?
5. Які науково-дослідні роботи виконують студенти першого курсу?
6. У чому полягає техніка написання статті та підготовки наукової доповіді?

Література

Основна:

1. *Актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання: Колективна монографія / Упоряд. О.М. Вацеба, Ю.В. Петришин, Є.Н. Приступа, І.Р. Боднар. – Л., Українські технології, 2005. – 296 с.*
2. *Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.*
3. *Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – С. 102-109.*
4. *Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник. – Харків: «ОВС», 2007. – 271 с.*
5. *Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. – 448 с.*
6. *Худолій О.М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. посібник. – Харків: «ОВС», 2007. – 406 с.*

Додаткова:

1. *Вацеба О.М. Тенденції розвитку наукових досліджень в галузі фізичної культури та спорту серед молодих вчених України // Молода спортивна наука України: Збірник наукових статей з галузі фізичної культури і спорту. – Львів: ЛДІФК, 2000. – Випуск 4. – С. 5–6.*
2. *Ведмеденко Б.Ф., Жукотинський К.К. Вибрані лекції з фізичного виховання. – Чернівці: Прут, 2002. – 221 с.*

Тема № 14 Вхідження України в Європейський освітній простір.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Яка основна мета Болонського процесу.
2. На яких основних принципах ґрунтується процес формування «Європейського простору вищої освіти».
3. У якому році Україна офіційно приєдналася до Болонського процесу.
4. У якому році було ухвалено Болонську декларацію.
5. Які основні завдання Болонського процесу.

Література

Основна:

1. *Актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання: Колективна монографія / Упоряд. О.М. Вацеба, Ю.В. Петришин, Є.Н. Приступа, І.Р. Боднар. – Л., Українські технології, 2005. – 296 с.*
2. *Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.*
3. *Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – С. 102-109.*
4. *Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні.—К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003.—416 с.*
5. *Олійник М.О. Організаційні аспекти управління фізичною культурою і спортом в Україні.—Харків: ХДАФК, 2003.—172.*
6. *Свістельник І.Р. Спортивний інформаційний простір України у мережі Інтернет. – Л., 2004. – 32 с.*
7. *Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. – [2-ге вид., переробл. Та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. – 448 с.*

Додаткова:

1. *Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За редакцією В. Г. Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.*
2. *Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.*
3. *Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>.*
4. <http://www.dgma.donetsk.ua/normativni-akti.html>

Тема № 15 Навчання і побут студентів закладу вищої освіти.

Самостійна робота з теми:

Підготуватися до практичного заняття.

Самостійно розглянути такі питання:

1. Яким чином затверджується склад академічної групи.
2. За яких умов може бути відрахований студент ЗВО.
3. Яким органом встановлюється порядок призначення стипендій у ЗВО.
4. Що є вищим органом студентського самоврядування.
5. Які студенти мають право на отримання стипендії.
6. У якому документі відображаються основні права студента.

Література

Основна:

1. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.

2. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: Підручник. – Харків: «ОВС», 2005. – С. 102-109.

3. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні.—К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003.—416 с.

4. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник. – Харків: «ОВС», 2007. – 271 с.

5. Худолій О.М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. посібник. – Харків: «ОВС», 2007. – 406 с.

Додаткова:

1. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За редакцією В. Г. Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.

2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.

3. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>.

4. <http://www.dgma.donetsk.ua/normativni-akti.html>